

Кризне интервенције у посебним
ситуацијама:
злостављање деце

доц. др Милица Боровчанин

Злоостављање деце

- Проблем злоостављања и занемаривања деце је у фокусу стручне јавности у свету
- Број и учесталост занемаривања и злоостављања деце су у порасту

Појам злостављања

- Подела на:
 - физичко
 - емоционално
 - сексуално злостављање
 - занемаривање деце
- Злостављање може бити и истовремено на више начина и да постоји међусобна повезаност различитих типова злостављања

ФИЗИЧКО ЗЛОСТАВЉАЊЕ

- Намерно nanoшење повреда детету од родитеља или других особа:
 - ударање
 - шамарање
 - nanoшење опекотина
 - везивање
 - ускраћивање хране
 - затварање на таван или подрум
 - давање отровних средстава, алкохола или одговарајућих лекова
 - покушај утапања или дављења
- Повреде могу бити:
 - модрице
 - опекотине
 - прелом костију
 - унутрашње повреде и оштећења мозга
 - до смртог исхода!

Емоционално злостављање

- Спроводе родитељи који трајно не исказују љубав или пажњу својој деци, прете, ругају му се или вичу на њега
- Видови злостављања:
 - одбацивање
 - терорисање
 - изолација
 - искоришћавање
 - подмићивање
 - игнорисање
 - небрига за ментално и физичко здравље детета
 - омогућавање адекватног образовања

Перцепција детета и последице злостављања

- Дете процењује да:
 - није заштићено
 - невољено је
 - његове потребе нису важне
 - мора да задовољи потребе других
- Последице злостављања:
 - проблеми у развоју
 - трајне последице

Занемаривање деце

- Занемаривање основних потреба детета:
 - обезбеђивање хране, одеће, играња, медицинске заштите и школовања
 - остављање деце саме непримерене узрасту
- Последице су:
 - несрећна деца
 - повучена деца
 - необично агресивна
 - дуготрајни проблеми деце у здрљављу и учењу

Сексуално злостављање

- Када одрасла особа присиљава дете да учествује у некој сексуалној активности, користећи при томе дете како би задовољила сопствене сексуалне жеље:
 - полни однос
 - мастурбација
 - анални или орални однос
 - излагање деце порнографским видео-снимцима или часописима

Учиниоци сексуалног злостављања

- Најчеће (90%) мушкарци
- Блиски и познати детету
- Најрањивије доба између 7. и 13. године, независно од пола детета

Последице сексуалног злостављања

- Жртве злостављања:
 - могу саме постати злостављачи када одрасту
 - могу бити уплетене у везе у којима долази до насиља или злостављања
- Последице на развој детета:
 - неки одрастају у здраве и прилагођене личности
 - телесни, ментални и социјални развој детета нарушени
 - страх и анксиозност, сметње спавања и слаб апетит, психосоматске болести, ПТСП, депресија
 - неповерење према одраслима који су их издали
 - деца себе сагледавају са једнаким незадовољством са којим их гледају родитељи, па се код деце развија низак ниво самопоштовања и лоша слика о себи
 - осећај стида и кривице

Шта ако вам се злостављано дете повери?

- Реакција на поверавање ће одредити колико ће дете рећи
- Треба пронаћи мирно место за разговор, где треба остати миран и пун разумевања
- Пошто су деца уплашена и забринута треба их разуверити
- Верујте им, деца ретко лажу о злостављању
- Саслушајте их како би без притиска рекла колико су сама спремна
- Реците им да:
 - да сте уз њих, да вам је драго што су вам се поверила, да је то храбра одлука да причају о томе
- Не треба их окривљавати за злостављање
- Објашњавање да нешто са злостављачем није у реду један је од начина за олакавање поверавања
- Важно место психолога, али и полиције, Центра за социјални рад...
- Пошаљите им поруку да ћете их заштитити и учинити све да им помогнете